

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ А.В.Пантелеймонов

“ _____ ” _____ 2018

Робоча програма навчальної дисципліни

Фінансовий облік (5 семестр)

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань
(шифр і назва)

07 «Управління та адміністрування»

спеціальність

071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва)

освітня програма

071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни

обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет

економічний

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“22” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

к.е.н., доцент кафедри статистики, обліку та аудиту Косата І.А.

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

_____ (підпис)

В.М.Соболев
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

ЕКОНОМІЧНОГО

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії ЕКОНОМІЧНОГО факультету

_____ (підпис)

В.А.Євтушенко
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “**Фінансовий облік**” (5 семестр) складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

Бакалавра
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку) **071 «Облік і оподаткування»**
спеціалізації

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування системи фундаментальних знань і освоєнні концептуальних основ теорії та практики бухгалтерського обліку на підприємствах як інформаційної бази прийняття ефективних управлінських рішень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни
теоретична підготовка студентів з питань:

- теоретичних основ фінансового обліку та їх сучасної парадигми в системі управління підприємством;
- принципів фінансового обліку ;
- методики фінансового обліку ;
- основ документального відображення та аудиту господарських операцій і процесів;
- інформаційного забезпечення управлінського персоналу даними фінансового обліку;
- прийняття рішень та підвищення ефективності менеджменту за даними бухгалтерського обліку ;

практична підготовка студентів з питань:

- з'ясування істотних облікових даних, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень;
- моніторингу існуючої інформаційної системи фінансового обліку ;
- оцінки господарських засобів і джерел їх утворення, а також достовірності їх відображення у звітності;
- розробки ефективної технології фінансового обліку за місцями виникнення витрат і центрами відповідальності;
- налагодження ефективної обліково-контрольної системи управління;
- формування висновків за результатами бухгалтерського обліку ;
- коригування існуючих тенденцій на більш ефективний результат управління.

1.3. Кількість кредитів 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Нормативна</u> / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й

Семестр	
5-й	5-й
Лекції	
32 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	2 год.
Дистанційні заняття	
год.	6 год.
Самостійна робота	
56 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- принципи бухгалтерського фінансового обліку для розробки й обґрунтування облікової політики підприємства;
- план рахунків бухгалтерського обліку і його модифікацій;
- основні методологічні положення П(с)БО;
- мати уявлення про використання користувачами інформації фінансового обліку в процесі прийняття рішень; про взаємозв'язок фінансового, управлінського і податкового обліку в процесі підготовки інформації для численних користувачів (внутрішніх і зовнішніх, включаючи податкові служби);
- основні концепції бухгалтерської (фінансової) звітності;

вміти:

- організувати та вести облік відповідно до чинного законодавства;
- вирішувати на прикладі конкретних ситуацій питання оцінки, облікової реєстрації і нагромадження інформації фінансового характеру з метою наступного її представлення в бухгалтерських фінансових звітах;
- застосовувати в процесі роботи план рахунків бухгалтерського обліку і основні методологічні положення П(с)БО;
- складати основні форми бухгалтерської (фінансової) звітності;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення облікової роботи;
- розробляти заходи щодо усунення виявлених порушень та недоліків в організації обліку об'єктів оподаткування;
- аналізувати стан розрахунків та фінансовий стан підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи побудови фінансового обліку. Методика обліку активів та зобов'язань підприємства.

Тема 1. Основи побудови бухгалтерського обліку

Фінансовий облік 1 в інформаційній системі керування економікою підприємства. Користувачі інформації бухгалтерського фінансового обліку. Система нормативного регулювання бухгалтерського (фінансового) обліку в Україні. План рахунків бухгалтерського обліку (2000р.) як методологічний нормативний документ усієї системи бухгалтерського (фінансового) обліку.

Облікова політика підприємства, принципи її формування і розкриття. Концепція бухгалтерського обліку в ринковій економіці й основні напрямки реформування його в Україні.

Тема 2. Облік грошових коштів.

Загальна характеристика розрахунків в Україні.

Організація безготівкових розрахунків та порядок обліку операцій на поточних рахунках та касових операцій в національній і іноземній валюті

Тема 3. Облік запасів.

Виробничі запаси, їх класифікація та оцінка. П(С)БУ 9 “Запаси”.

Порядок формування собівартості запасів. Документальне оформлення надходження та використання запасів на виробництво. Облік операцій використання запасів. Запаси, їхня класифікація і види оцінок.

Облік надходження матеріалів. Формування фактичної собівартості матеріалів, що надходять на склад. Облік вибуття запасів, методи оцінки вибуття запасів. Методи аналітичного обліку запасів. Облік транспортно-заготівельних витрат. Інвентаризація матеріально-виробничих запасів, облік результатів інвентаризації.

Тема 4. Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування.

Організація оплати праці на підприємствах, види заробітної плати, форми і системи оплати праці. Документальне оформлення обліку розрахунків з робітниками та службовцями по оплаті праці. Облік чисельності працівників, відпрацьованого часу і випуску. Порядок нарахування заробітної плати за різними формами і системами оплати праці та по середньому заробітку. Порядок розрахунку заробітної плати, доплат, оплати відпусток, надбавок, гарантій і компенсацій і виплат соціального характеру. Утримання з заробітної плати. Оформлення розрахунків по оплаті праці. Порядок визначення допомоги за тимчасовою непрацездатністю. Особливості обліку заробітної плати за час тарифної відпустки. Порядок розрахунків по обов'язковому державному соціальному страхуванню. Суб'єкти, об'єкти, ставки зборів. Відображення в обліку розрахунків з органами страхування. Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з персоналом по оплаті праці. Порядок складання розрахункових відомостей. Зведення даних про нараховані суми заробітної плати по її складу, структурним підрозділам, категоріям персоналу й утриманням. Угруповання нарахованої заробітної плати по напрямках витрат.

Облік розрахунків з персоналом за товари, куплені в кредит, надані позики, по відшкодуванню матеріального збитку й інших операцій.

Тема 5. Облік основних засобів.

Основні засоби, їхня характеристика, класифікація й оцінка. П(С)БУ 7 «Основні засоби». Синтетичний і аналітичний облік основних засобів.

Облік надходження основних засобів. Формування вартості об'єктів основних засобів у залежності від джерел надходження. Облік операцій надходження засобів.

Амортизація основних засобів, методи нарахування амортизації та порядок відображення в обліку сум амортизаційних відрахувань.

Інвентаризація і переоцінка основних засобів, облік їх результатів.

Облік витрат на відновлення (ремонт) основних засобів.

Оренда основних засобів. Форми оренди. Облік оренди основних засобів в орендодавця й орендаря. Облік лізингових операцій.

Облік вибуття основних засобів.

Інвентаризація основних засобів.

Тема 6. Облік нематеріальних активів.

Характеристика нематеріальних активів, їхні види, класифікація й оцінка (П(С)БУ 8 «Нематеріальні активи»).

Синтетичний і аналітичний облік нематеріальних активів. Облік надходження нематеріальних активів.

Облік амортизації нематеріальних активів. Методи нарахування амортизації. Облік вибуття нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів.

Розділ 2. Методика обліку витрат і доходів підприємства та визначення фінансових результатів діяльності. Фінансова звітність.

Тема 7. Облік витрат виробництва та випуску готової продукції.

Витрати організації, їхній склад і порядок обліку (П(С)БУ 16 "Витрати"). Поняття про витрати, витрати і собівартості продукції (робіт, послуг) у системі фінансового обліку. Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати. Витрати на виробництво, їхній склад і класифікація. Умови визначення витрат витратами звітного періоду. Призначення витрат виробництва за економічними елементами, цільовим призначенням, способом включення до собівартості продукції (робіт, послуг) та іншими ознаками. Організація обліку витрат на виробництво в системі фінансового обліку по елементах і в управлінському обліку по статтях витрат (калькуляційний розріз). Об'єкти обліку витрат. Система рахунків витрат на виробництво. Узагальнення витрат в облікових регістрах.

Облік загально виробничих витрат, порядок їх розподілу. Облік витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції. Незавершене виробництво: поняття, склад, методи оцінки і порядок відображення у фінансовому й управлінському обліку.

Облік витрат по елементам в системі рахунків класу 8 "Витрати по елементам". Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво та випуск продукції. Облік адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат та витрат, не пов'язаних з операційною діяльністю.

Особливості обліку і розподілу витрат допоміжних виробництв.

Тема 8. Облік розрахунків з бюджетом.

Класифікація розрахунків з бюджетом, їх види та особливості обліку.

Розрахунки по ПДВ, особливості їх визначення та обліку.

Визначення податкових зобов'язань та податкового кредиту підприємства.

Порядок обліку розрахунків по ПДВ, ведення книг обліку продажу та купівлі.

Звітність по податку на додану вартість.

Розрахунки по податку на прибуток, особливості їх визначення та обліку.

Визначення валових доходів та валових витрат підприємства.

Порядок обліку розрахунків по податку на прибуток.

Звітність по податку на прибуток.

Тема 9. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства.

Схема формування інформації про випуск продукції (варіанти обліку випуску продукції); про готову продукцію, її складі і способах оцінки.

Доходи організації, поняття, їхній склад. П(С)БУ 15 "Доходи". Момент визнання доходу і його відображення в облікових регістрах (варіанти облікової політики для цілей бухгалтерського обліку й оподаткування). Особливості обліку доходів від безоплатно отриманого майна.

Господарські операції по обліку відвантаження і продажів продукції (робіт, послуг), їхнє документування.

Визначення і списання фінансових результатів від продажу продукції (робіт, послуг) і товарів. Операційні доходи і витрати, їхній склад, облік і визначення фінансових результатів.

Позареалізаційні доходи і витрати, їхній склад, облік і визначення фінансових результатів. Облік надзвичайних доходів і витрат.

Тема 10. Облік формування і змін власного капіталу та нерозподіленого прибутку

Власний капітал як джерело фінансування підприємств. Нормативне забезпечення та порядок формування статутного капіталу.

Статутний капітал, облік його формування і змін на підприємствах різних організаційно - правових форм власності.

Синтетичний та аналітичний облік статутного капіталу.

Облік резервного капіталу. Облік додаткового капіталу.

Облік спеціальних фондів і цільового фінансування. Облік резервів (по сумнівних боргах, під знецінення цінних паперів). Облік резервів майбутніх витрат і платежів. Облік дивідендів (нарахованих). Облік нерозподіленого прибутку.

Тема 11. Фінансова звітність підприємства.

Положення “Про фінансову звітність в Україні”. Вимоги до фінансової звітності. Склад фінансової звітності.

Баланс, його характеристика та порядок укладання.

Звіт про фінансові результати, його характеристика та порядок укладання.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усьог о	у тому числі				
л		п	лаб	ін д	ср	л		п	дист	ін д	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні основи побудови фінансового обліку. Методика обліку активів та зобов'язань підприємства.												
Тема 1. Основи побудови фінансового обліку	8	2	2			4	8	1				7
Тема 2. Облік грошових коштів	8	2	2			4	8					8
Тема 3. Облік запасів	10	2	2			6	10			1		9
Тема 4. Облік розрахунків з оплати праці	12	4	2			6	12	1				11
Тема 5. Облік основних засобів	14	4	4			6	14			1		13
Тема 6. Облік нематеріальних активів	8	2	2			4	8					8
Разом за розділом 1	60	16	14	0		30	60	2		2		56
Розділ 2. Методика обліку витрат і доходів підприємства та визначення фінансових результатів діяльності. Фінансова звітність.												
Тема 7. Облік витрат виробництва та випуску готової продукції	14	4	4			6	10	1	1			8
Тема 8. Облік розрахунків з бюджетом	6	2	2			2	10			1		9
Тема 9. Облік доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	14	4	4			6	14	1	1			12
Тема 10. Облік формування і змін власного капіталу та нерозподіленого прибутку	8	2	4			2	6			1		5

Тема 11. Фінансова звітність підприємства	10	4	4			2	10			1		9
Разом за розділом 2	52	16	18			18	50	2	2	3		43
Розділ 2												
Індивідуальне науково-дослідне завдання – Індивідуальне розрахункове завдання	8					8				1		9
<i>УВсього годин</i>	120	32	32			56	120	4	2	6		108

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи побудови фінансового обліку	2
2.	Облік грошових коштів	2
3.	Облік запасів	2
4.	Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування	4
5.	Облік основних засобів	4
6.	Облік нематеріальних активів	2
7.	Облік витрат виробництва та випуску готової продукції	4
8.	Облік розрахунків з бюджетом	2
9.	Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	4
10.	Облік формування і змін власного капіталу та нерозподіленого прибутку	4
11.	Фінансова звітність підприємства	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи побудови фінансового обліку	4
2	Облік грошових коштів	4
3	Облік запасів	6
4	Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування	6
5	Облік основних засобів	6
6	Облік нематеріальних активів	4
7	Облік витрат виробництва та випуску готової продукції	6
8	Облік розрахунків з бюджетом	2
9	Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	6
10	Облік формування і змін власного капіталу та нерозподіленого прибутку	2
11	Фінансова звітність підприємства	6
	ІРЗ	8
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

В якості індивідуального навчально-дослідного завдання виступає індивідуальне розрахункове завдання. *Індивідуальні розрахункові завдання* є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Розрахункове завдання (Розділ 2) виконується у відповідності до початкових букв прізвищ студентів згідно з «Методичними вказівками до виконання індивідуального розрахункового завдання» з дисципліни «Фінансовий облік».

При виконанні контрольного завдання необхідно керуватися наступними вимогами:

1. На початку завдання повинен бути наведений номер варіанта.
2. Перед розв'язанням задачі варто навести журнал реєстрації господарських операцій, в якому скласти проводки.

3. Розв'язання потрібно супроводжувати формулами, розгорнутими розрахунками, висновками по результатах розрахунків. При розв'язанні завдань потрібно перевіряти розрахунки, користуючись взаємозв'язком між обчислювальними показниками, а також звертати увагу на економічну сутність показників.

4. Завдання, відповіді по яких наводяться без розгорнутих розрахунків, пояснень, висновків, вважаються невірними.

- 5 Розрахункове завдання повинне бути оформлене акуратно, написано розбірливо, без скорочення слів (крім загальноприйнятих скорочень). Сторінки треба пронумерувати й залишити широкі поля (краще писати текст на одній стороні аркуша) для зауважень рецензента й виправлень (доповнень), внесених студентом після рецензування.

6. Наприкінці завдання варто навести список використаної літератури, складений відповідно до прийнятої послідовності. Спеціальна література викладається за абеткою із вказівкою автора, видавництва й року видання, сторінки, що містить використану інформацію.

7. Розрахункове завдання повинне бути підписане студентом із наведенням дати його виконання.

8. Якщо за розрахунковим завданням рецензентом зроблені зауваження, студент повинен урахувати їх і, не переписуючи завдання, внести необхідні виправлення й доповнення. Без дотримання зазначеної вимоги контрольне завдання не буде зараховано.

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни “Фінансовий облік 1”, спонукає до ґрунтовного закріплення й перевірки знань, отриманих студентами в процесі вивчення навчального матеріалу, уміння застосовувати на практиці статистичні методи аналізу явищ і процесів.

ІНДЗ оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- повноти та глибини вирішення задач;
- наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми й т. д.);
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення, презентації та захисту розрахункового завдання.

7. Методи контролю

Оцінювання знань, умінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни “Фінансовий облік” передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання індивідуального розрахункового завдання.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
- оцінювання виконання та захист індивідуального розрахункового завдання;
- складання екзамену.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю із змістовних модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами облікової обробки даних із використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі іспиту

Поточне тестування та самостійна робота						Контроль а робота, передбачен а навчальним планом	Підсумкови й семестровий контроль (залік, іспит)	Сума
Розділ 1						20		
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
20								
Розділ 2						-	40	100
T7	T8	T9	T10	T11				
20								

T1 – T11 – теми модулів

Поточне тестування (розділ 1 і 2) полягає в написанні контрольної роботи, яка складається з тестів та обґрунтованого рішення практичних завдань. За правильно обґрунтовану відповідь на практичне завдання студент отримує 6 балів, за правильну

відповідь на кожен тест по 1 бал (в підсумку 20 балів за 1 розділ). Проміжний тестовий контроль проводиться два рази на семестр (в рамках вивчення змістового модуля). Загальна тривалість тестів зі змістовних модулів – по 1,5 години. Поточне тестування з кожного змістового модуля складається з 20 тестів. Одна правильна відповідь на кожен із тестів дорівнює 1 бал. Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються наступні критерії оцінювання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Кодекс законів про працю України , прийнятий Законом України №357//96-ВР від 10.09.96р. з подальшими змінами і доповненнями.
2. Податковий Кодекс України від 02.12.2016 № 2755-VI.
3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
4. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 року N 3126-XII.
5. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 №996-XIV.
6. Закон України «Про оплату праці» №108/95-ВР від 24.03.95.
7. Закон України «Про відпустки» №504/96-ВР від 15.11.96.
8. Законом «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України стосовно погодинної оплати праці» від 25.06.2009 N 1574-VI.
9. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI.
10. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII.
11. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18.01.2001 № 2240-III.
12. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 21.04.2011 р. №3277-VI.
13. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств й організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.12.99 р. № 892/4185.
14. “Загальні вимоги до фінансової звітності”: положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87., зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.06.99 р. № 391/3684.

15. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [відп. за вип. О. В. Діордійчук]. - К. : Алерта, 2015. - 304 с.
16. Гладких Т.В. Фінансовий облік: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 480с.
17. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.
18. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для внз / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 600 с. - Бібліогр.: с. 584-591.
19. Коблянська О.І. Фінансовий облік: Навчальний посібник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2011. – 470с.
20. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К: Вид-во „Центр навчальної літератури”, 2010. – 659с.
21. Нашкєрська Г.В. Фінансовий облік : Навчальний посібник. — К.: Кондор, 2009 р.- 503 с.

Допоміжна література

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності, облікової політики підприємства : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 76 с.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та інструкція про його застосування : практич. посібник / [упоряд. Безверхий К. В.]. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 150 с.
3. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є. Ю. Шара, І. Є. Соколовська-Гонтаренко ; Держ. фіскальна служба України, Нац. ун-т Держ. податкової служби України. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 336 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

http://www.nau.kiev.ua	База даних нормативних актів України
http://alpha.rada.kiev.ua	Законодавство України
http://www.rada.kiev.ua	Законодавство України
http://www.zakon.gov.ua	Законопроекти України. Посилання, коментарі.
http://www.ufs.kiev.ua	Інформ. агентство "Укр. фінансовий сервер"
http://www.dinai.com	Компанія "Дінай" - Інформаційна підтримка бізнесу; - Законодавчі бази.
http://www.info.resourcecorp.net	Компанія "ІнформРесурсАГ": - Програма "Лоцман" – законод.база; - Журнал "Обзори зак-ва України";